

बर्गद्रिष्टि

Bargadristi Weekly

साप्ताहिक

वर्ष ७ अंक ९ पूर्णाङ्क २१५

२०७९ भदौ ६ गते सोमबार

Monday, 22 Aug., 2022

पृष्ठ ८

मूल्य रु. १०।-

संसदीय व्यवस्था : नेपाल र नेपालीका लागि 'अभिशाप' सिद्ध

काठमाडौं। करिब सात दशकअघिदेखि अध्यास गरिए आएको संसदीय व्यवस्था नेपाल र नेपाली जनताका लाई 'अभिशाप' सिद्ध भएको छ। संसदीय व्यवस्थाका तीनचैटे अंग- सरकार, संसद र अदालत देश र जनतालाई 'अभिशापसिद्ध' भएका छन्। यो संसदीय व्यवस्थाले राष्ट्रघात र जनधातका चाड लगाएको छ। सत्ता स्वार्थका लागि देशको स्वाधीनता र सार्वभौमिकतालाई दाउया राख्ने घातक प्रवृत्ति संसदवादी दल र तिनका प्रमुख नेताहरू हावी बनेर गएको छ। राष्ट्रघाती ऐमसीसी सम्झौता र नागरिकता विधेयक संसदबाट पास प्रमुख संसदवादी दलका नेताहरूले देखाएको 'राष्ट्रघाती' तथा 'दलाल' प्रवृत्तिले मुलुकलाई गम्भीर संकटर्फ धकेलेको छ।

देउवा-दाहाल-नेपाल गठबन्धन सरकारले सिंगो देशले गरेको विशेष र प्रतिरोधाधिक फासिवादी दमन गर्दै कथित '१२ बृंदे व्याख्यातक घोषणा'को नौटंकी गरेर अमेरिकाको साम्राज्यवादी मिसनमा आधारित ऐमसीसी सम्झौता बाँकी ७ येजमा

दोरम्बा हत्याकाण्ड युद्ध नीति विपरीत घटाइएको घटना हो : सिपी गजुरेल

■ शोभा सेन्चुरी

रामेछाप। रामेछापको दोरम्बा स्थित डाँडाकटेरीमा निःशस्त्र २१ जना माओवादी नेता कार्यकर्तालाई नियन्त्रणमा लिई गरिएको सामुहिक हत्या काण्ड १९ वर्ष पूरा गरी २० वर्ष लागेको छ। उक्त घटनामा सहादत प्राप्त गर्ने सहिदहरूको सम्मनामा दोरम्बा स्मृति दिवस कार्यक्रम सम्पन्न भएको हो।

भएको छ।

नेकपा क्रान्तिकारी माओवादी र नेकपा बहुमत पार्टीको संयुक्त आयोजनामा रामेछाप, दोरम्बा स्थित डाँडाकटेरीमा रहेको सहिदहरूका दोरम्बा स्मृति दिवस कार्यक्रम सम्पन्न भएको हो।

कार्यक्रममा नेकपा

क्रान्तिकारी माओवादी पार्टीका नेता स्थायी समिति सदस्य

सिपी गजुरेल प्रमुख अतिथि

र नेकपा बहुमतका संयुक्त धर्मेन्द्र बास्ताना कञ्चनको विषेश आतिथ्य तथा नेकपा क्रान्तिकारी माओवादी र नेकपा बहुमत पार्टीका नेता र उक्त पार्टी निकट रहेका विभिन्न जनवर्गीय संघठनका नेता कार्यकर्ताहरूको अध्यक्षता ज्ञानबहादुर खड्का उजिरले गरेका थिए।

उक्त कार्यक्रममा स्थानीय जनता

हो।

सहिदहरूको प्रतिमामा माल्यार्पण पश्चात सुरक्षेभएको कार्यक्रमको संचालन नेकपा क्रान्तिकारी माओवादी रामेछाप जिल्लाका सचिव लाज्जालीले गरेका थिए। साथै कार्यक्रमको अध्यक्षता ज्ञानबहादुर खड्का उजिरले गरेका थिए।

उक्त कार्यक्रममा स्थानीय जनता

तथा सरोकारालाको व्यापक सहभागितामा रहेको थियो।

युद्धविरामको नीति विपरीत संघर्षत विद्रोही माओवादी नेता कार्यकर्ताहरूको दोरम्बामा हत्या गरिएको कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि सिपी गजुरेलले धारणा राखेका छन्। युद्धविरामको समयमा सेना ब्यारेके क्षेत्रको ५ कि.मि. भित्र बाँकी ४ येजमा

नागरिकता विधेयकमा राष्ट्रपतिले उठाएका यस्ता छन् १ सवाल

काठमाडौं। राष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारीले नागरिकता विधेयक फिर्तासँगै संघीय संसदा १५ बृंदे सन्देश पठाउनु भएको छ। यी सन्देशमा ९

बटा विषयलाई गम्भीरतासाथ उठाएको छ। सदनले साउन १५ मा विधेयक प्रमाणीकरणका लागि शीतल सुधारका बाँकी ७ येजमा

भण्डारीले आइतबार सदनलाई नै सन्देशसहित फिर्ता पठाउनु भएको हो। विधेयकमा आवश्यक सुधारका बाँकी ७ येजमा

क्रान्तिकारी माओवादी प्रदेश १ द्वारा श्रद्धाङ्गली व्यक्त

विराटनगर। नेकपा (क्रान्तिकारी माओवादी) प्रदेश १ ले पार्टीका प्रदेश सदस्य स्तन पराजुलीका बुबा कृष्ण बहादुर पराजुलीको निधनमा दुःख व्यक्त गरेको छ। पार्टीका प्रदेश सचिव सरलले एक शोक वक्तव्य जारी गर्दै मृतक कृष्णबहादुर पराजुलीप्रति हार्दिक श्रद्धाङ्गली गरेका छन्। साथै, वक्तव्यमा पार्टी प्रदेश सदस्य स्तन पराजुली लगायत शोक सन्तप्त परिवारजनप्रति हार्दिक सम्मेदना व्यक्त गरिएको छ।

कृष्णबहादुर पराजुलीको भदौ २ गते राती असामिक निधन भएको थियो।

किसानका मागहरू तत्काल परा नगरे आन्दोलनको आँधीबेहरी सिर्जना गर्ने चेतावनी

काठमाडौं, साउन ३०। नेकपा (क्रान्तिकारी माओवादी) निकट अनेक महासंघ (क्रान्तिकारी) सहित विभिन्न राजनीतिक पार्टी निकट संगठनहरूले सरकारले किसानका मागहरू तत्काल पूरा नगरे आन्दोलनको आँधीबेहरी सिर्जना गर्ने चेतावनी दिएका छन्। सोमबार राजधानीमा 'किसानहरूका साफा माग सर्वजनिकीकरण' तथा संयुक्त पत्रकार सम्मेलन गरी दिएका हुन्।

३ महिना भित्र आफ्ना मागहरू पूरा नगरे आन्दोलन गर्ने देउवा सरकारलाई अल्टिमेटम समेत दिएको संगठनका नेताहरूले जानकारी दिएका छन्। २०७९ साउन १४ गते प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवासमक्ष ५९ बृंदे संयुक्त किसान ज्ञापन पत्र पेश गरिएको बताउदै सोमबार संयुक्त पत्रकार सम्मेलनमार्फत ती मागहरू सार्वजनिक गरेका हुन्। संयुक्त रूपमा वितरित वक्तव्यमा जनाए बाँकी ७ येजमा

चुनावको मखमा श्वेतपत्र नै जारी गरेर देउवाले भारतलाई दिए दुई ठूला जलविद्युत आयोजना

काठमाडौं। चुनावको मुख्यमा राजनीतिको नागरिकता विधेयक त्याएको राष्ट्रपतिले गरिएको छ।

स्वस्तिक जुट मिलमा नेकपा(क्रान्तिकारी माओवादी)

सम्बद्ध मजदूरहरूको इकाई कमिटि गठन गंगा विश्वकर्माको नेतृत्वमा ११ सदस्यीय कमिटि गठन

□ अप्सरा बानियाँ निरौला

मोरड। नेकपा(क्रान्तिकारी माओवादी) समर्थक मजदूर संगठन अर्थिक नेपाल क्रान्तिकारी औद्योगिक मजदूर संघको इकाई कमिटि पुनर्गठन गरिएको छ।

अर्थिल नेपाल क्रान्तिकारी ट्रेड युनियन अन्तर्गतो इकाई कमिटि 'अर्थिल नेपाल क्रान्तिकारी औद्योगिक मजदूर संघ' मोरडको बुढिगांगा गर्तुपालिकामा रहेको हो।

स्वस्तिक जुट मिलमा इकाई कमिटि पुनर्गठन गरिएको हो।

मंगलबाट भेला भएका इकाई कमिटि का बाँकी ८ येजमा

व्यक्तिका महत्वकांक्षाले पार्टी बन्ने र भत्कने कुरा सही होइन

काठमाडौं। राजनैतिक रूपमा पोखर बिषय बिचार, राजनीती, संगठन र सर्वाधिक नै हो। त्यसमा पनि मुख्यत बिचार राजनीति सहित विभिन्न जातिहरूको आधारमा पार्टीका कार्यक्रमको संघर्षत विद्रोही माओवादी नेता कार्यकर्ताहरूको दोरम्बामा हत्या गरिएको कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि सिपी गजुरेलले धारणा राखेका छन्। युद्धविरामको समयमा सेना ब्यारेके क्षेत्रको ५ कि.मि. भित्र बाँकी ४ येजमा

● प्रेम सुबेदी ●

चेतनाद्वारा निर्देशीत तथा विद्यमान समाजका बैचृति, बिसज्जनी र विभेदका विश्वद्व कठोर सर्वर्ग गर्न तथा बाँकी ८ येजमा

सम्पादकीय

परिचय सेती चुनावको मुख्यमा 'दिल्लीका प्रभू'लाई भेटी

राष्ट्रियात्मा 'ह्याट्रिक' गर्दै आएको देउवा सरकारले चुनावको मुख्यमा परिचयम सेतीका दुई जलविद्युत परियोजना दिल्लीलाई भेटी चढाएको छ। दिल्लीको इच्छा र इशारा अनुसार नै नागरिकता विधेयक ल्याएको देउवा-दाहाल गठबन्धन सरकारले एमसीसीपछिको राष्ट्रियाती कर्तुतको पछिल्लो श्रृङ्खलाको रूपमा परिचयम सेती र सेती नदी-६ (एसआर-६) जलविद्युत आयोजना भारतलाई दिएको हो। विस्तृत परियोजना अध्ययनका लागि सर्वेक्षण अनुमतिपत्र जारी गर्न लगानी बोर्डको कार्यालय र भारतीय कम्पनी एनएचपीसी लिमिटेडबीच सम्झौतापत्रमा हस्ताक्षर गरिएको छ। प्रधानमन्त्री देउवा, अर्थमन्त्री जनार्दन शर्मा र उर्जा मन्त्री पम्फा भुसालको उपस्थितिमा लगानी बोर्डका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत सुशील भटु र एनएचपीसीका अध्यक्ष तथा प्रबन्ध निर्देशक अभ्यकुमार सिंहले बिहारी वार्षिको सम्झौतापत्रमा हस्ताक्षर गरिएको हो।

प्रस्तावित परिचयम सेती जलविद्युत आयोजनाबाट बफाडका बागथला, देउरा, रायललगायत घना आवादी भएका स्थान प्रपारित हुने देखिएको छ। यो आयोजना बनाउंदा देउरा बजार र माथिल्लो तटीय क्षेत्र पूर्ण रूपमा डुबानमा पर्ने अध्ययनले देखाएको छ। तर स्थानीयबासीहरूको मुन्वर्स तथा क्षतिपूर्तिका विषयमा केही बोलिएको छैन। यो परियोजनाको विषयमा सन् १९८१ मै अध्ययन सुरु गरिएको परिचयम सेती परियोजनाको काम अहिलेसम्म अगाडि बद्न सकेको छैन।

राष्ट्रियहतलाई केन्द्रमा राखेर नेपालको जलविद्युतीय परियोजनाहरूमा विदेशी लगानी भित्र्याउनु वा विदेशी कम्पनीहरूलाई दिनु स्वभाविक र आवश्यक प्रक्रिया पनि हो। तर नेपालमा खासगरी भारतीय पक्षसँग भए गरिएका जति पनि जलविद्युत सम्झौताहरू छन् ती सबैमा राष्ट्रियात भएको छ। राष्ट्रियहतलाई भन्दा पनि दलगत वा सत्तास्वार्थलाई केन्द्रविन्दुमा राखेर यस्ता सन्धि सम्झौता हुने गरेका छन्। त्यही श्रृङ्खलाको पछिल्लो सम्झौता हो नेपालको लगानी बोर्ड र भारतीय कम्पनी एनएचपीसीबीचको परिचयमसेती जलविद्युत परियोजना सम्झौता। त्यसमाथि चुनावकै मुख्यमा किन भारतीय कम्पनीलाई दियो? अनि नागरिकता विधेयक जस्तो दीर्घकालीन महत्वको विषयलाई पनि किन चुनावकै मुख्यमा ल्याइयो? अहिले गम्भीर प्रश्नहरू उठिरहेका छन् र देशव्यापी रूपमा विरोध पनि भइहेको छ। चुनाव घोषणा भइसकेको अवस्थामा 'केयर टेक' अवस्थामा रहेको सरकारले दीर्घकालीन महत्वका त्यसमा पनि देशको स्वाधीनता र सार्वभौमिकतासँग प्रत्यक्ष रूपमा प्रभाव पार्ने विषयहरूमा कानुन बनाउने, सन्धि सम्झौता गर्ने हैसियत राख्छ? प्रश्न उठिरहेको छ। तर सत्ता र शक्तिले मैमत देउवा-दाहाल गठबन्धन सरकारले यो सबै प्रश्नको कुनै सुनुवाइ गरेको छैन।

चुनावमा लाग्ने खर्च जुटाउन र चुनावपछि सत्तामा पुगेर दिल्लीकै इच्छा, इशारा र निर्देशन अनुसार 'प्रो इन्डो अमेरिकन' सरकार बनाउने डिजाइन अनुसार नै यी सबै राष्ट्रियाती हक्कतहरू भइहेको राजनीतिक वृतमा चर्चा छ। नेपालको प्राकृतिक र मानवीय स्रोतसाधनमा विस्तारवादी र साम्राज्यवादी एकाधिकार कायम गराएर देशलाई पूर्णरूपमा 'उपनिवेश' बनाउने दौडमा देउवा-दाहालको कथित गठबन्धन सरकार लागि परेको छ। यो यथार्थलाई स्वाभाविती नेपाली जनताले राष्ट्रोसँग बुझन जरुरी छ। र, राष्ट्रियाती दलालहरूलाई आसन्न निर्वाचनमा जनताले ठाउँ ठाउँबाट बहिस्कार गर्न जरुरी छ। आफ्नो अमूल्य भोट दिएर दलालहरूलाई देश बेच्ने र लुट्ने लाइसेन्स दिने गलती कदापि गर्नु हुँदैन। पटक पटक धोका र गद्दारीको भुक्तभोगी भइसकेका जनताले अब पनि पाठ न सिके कहिले सिक्ने? एक दिन गरेको गल्लीले सँधै पछुताउने काम गर्नु हुन्न। देशको स्वाधीनता, सार्वभौमिकता र क्षेत्रीय अखण्डताको रक्षाका लागि आम जनताले गम्भीर भएर सोच्ने बेला आएको छ।

परिवर्तनको सम्बाहक

WELCOME मूलबाटो **WELCOME**

सत्यतथ्य निष्पक्ष खबर तथा
विचारका लागि सधै हरेन र पढ्ने गराँ।
www.moolbato.com

जनयुद्धका महान सहित रामवृक्ष यादवलाई सम्झनुको अर्थ

■ विनोद सहयोगी

०५९ साल भद्रौ २ गते तत्कालीन राज्यद्वारा पालितपोषित लठैतहरूले क्षर र विभत्स तरिकाले रामवृक्ष यादवको हत्या गरे। उनी मधेसी किसानहरूका बीचमा असाथ्य लोकप्रिय थिए। उनी मालेमावादी विचार दर्शनलाई जीवनव्यवहारमा उतार्ने सच्चा कम्युनिष्ट थिए। आफ्नो जीवनकालमा उनले आफ्नो बरेमा कहिल्यै सोचेन, केवल जनता, पार्टी र क्रान्तिको लागि अहोरात्र खेटे। सिंगे परिवारलाई पारिटीकरण गरे। र, आफ्नो निजी सम्पतिलाई पनि पार्टी र क्रान्तिमा लगाए। नेपालको सिंगे कम्युनिष्ट आन्दोलनमा नै रामवृक्ष यादव जितिको कम्युनिष्ट जीवनपद्धति अङ्गाल्ले व्यक्ति, व्यक्तित्व पाउन सकिन। नेपालको कम्युनिष्ट तथा माओवादी आन्दोलनमा रामवृक्ष यादव उदाहारणीय र अनुकरणीय व्यक्ति थिए, र, रहिरहेछन्।

मधेसमा चरम वर्गीभित्र र उपीडिन छ। जमिन हुने र नहने, जमिनदार र गरिब किसान अर्थात् धनी र गरिबवीचको खाडल निके गहिरो र फराकिलो छ। हरवा, चरवा, कमैया अर्थात् कृषि मजुर यही वर्ग अन्तरीक्षोधका उपज हुन्। सामन्त र जमिनदारहरूले मधेसको भूमिहीनाथि गरेको ज्यादतीकै कारण मधेसमा रामवृक्ष यादवहरू जनिएका हुन्। र, अफै

जनिमरहने छन्। किनकि, त्यो अन्तर्रिवरोध कम भएको छैन, बरु अभ चरम रूपमा बढ्दूदो छ।

रामवृक्ष यादवको बलिदानले माओवादी जनयुद्धका लागि हरेक हिसाबले 'क्याटिलिष्ट'को भ्रमिका खेल्यो। हजारौं मधेसी श्रमजीवि, शोषित-उत्पीडितहरूले रामवृक्ष यादवकै मार्ग रोजे। मधेसमा वर्गसंघर्ष चर्कियो। सामन्त, जमिनदारहरूका जग्गा कब्जा भए। सामन्त जमिनदारहरू ज्यान जोगाउन सहर र सदस्युकामितर भागे। लाखौं मधेसी जनता माओवादी जनयुद्धमा विभिन्न रूपले सहभागी भए। जनयुद्धकालभारि मधेसका किसान र कृषि मजुरहरूमा शोषण, दमन लदन पुगे।

लाखो अब गरिबका सुदिन(राज) आयो र सामन्त जमिनदारहरूबाट अब सँदाका निमित छुटकारा पाइयो। तर, मधेसी जनताको त्यो खुशी धेरै दिन टिक्न सकेन। तत्कालीन माओवादी नेतृत्वले दिल्ली दरबारसँग गरेको १२ बुँदे समझदारीसँगै सहर र सदस्युकामितर माओवादीहरू पसे। गाउँतिर हिजो विस्तारित भएका तिरै सामन्त जमिनदारहरू पुनः स्थापित भए। र, अभ चरम रूपमा ती गरिब किसान र कृषि मजुरहरूमा शोषण, दमन लदन पुगे।

तिरै सामन्त जमिनदारहरूले आफ्नो शोषणको राजलाई बरकरार राख्न वर्गसंघर्षको चैनको श्वास फेरे। र, उनीहरूलाई

मुदालाई ओर्फेलमा पार्दै 'संघीयता'को नाममा मधेस आन्दोलनको थालनी गरे। हिजो विस्थापित सबै सामन्त जमिनदारहरू यो आन्दोलनका नेता बन्न पुगे। उनीहरूले मधेसको अलग राज्य वा प्रदेश बनेपछि मधेसी जनता मुक्त हुने, अधिकार सम्पन्न हुने तर्क अगाडि सार्दै 'आन्तरिक औपनिवेशीकरण'का विरुद्ध भन्दै पटक-पटक आन्दोलन गरे। तर उनीहरू सरकारको भागबन्दासँग आन्दोलनलाई सौदाबाजी गर्दै आन्दोलनलाई केवल सत्ताको क्षमिता राख्ने पुने। पहाडे जाँच दौडिने र दौडाउने लिच्छ प्रवृत्तिका तथाकथित नेता कार्यकर्ताहरूबाट मधेस र मधेसी जनता सचेत र सकर्त रहने पर्छ।

सामन्त जमिनदारहरूको एउटै वर्ग र वर्गस्वार्थ मिल्यो। यिनीहरूको माग यतिमात्र रह्यो पर्छ, पहाडे अनुहाले होइन। शोषण गर्न पाउनु पर्छ, पहाडे अनुहाले होइन। तर्स्थ, मधेसी जनताको वास्तविक मुक्तिका निमित फेरि पनि आवश्यक छ, वर्गसंघर्ष। वर्गसंघर्षसँग मधेस आन्दोलन(मधेस राष्ट्रियता)लाई नजोडेसम्म मधेसका वास्तविक जनताको आन्दोलन बन्न सक्दैन मधेस आन्दोलन। यो सत्य पटक-पटक स्थापित भइसकेको छ। त्यसका निमित मधेसमा जनिमन आवश्यक छ हजारौं रामवृक्षहरू।

अब मधेसका युवाहरूले उपेन्द्र, महन्थ, राजेन्द्र र सिकेहरूलाई होइन। रामवृक्षहरूलाई पद्नु पर्छ। रामवृक्ष यादवले सुकाएका सपनाहरूलाई पद्नु र पछ्याउनु पर्छ। अनि मात्र मधेसी श्रमजीवि जनता, किसान र कृषि मजुरहरूको सुदिन ल्याउन सकिञ्च र वास्तविक अर्थमा उनीहरू अधिकारसम्पन्न बन्न सक्छ। सत्ता र निहित तुच्छ स्वार्थका पछाडि नाँच दौडिने र दौडाउने लिच्छ प्रवृत्तिका तथाकथित नेता कार्यकर्ताहरूबाट मधेस र मधेसी जनता सचेत र सकर्त रहने पर्छ।

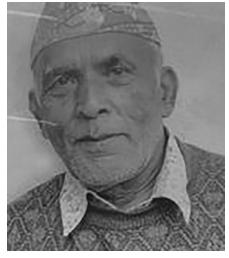
नेकपा(माके) चितवनको दादागिरी विरुद्ध अन्य दुई माओवादी पार्टीहरूको संयुक्त प्रेस वक्तव्य प्रकाशित

पोखरामा 'प्रगतिशील संस्कारबाटे प्रगतिशीलहरू' विषयक अन्तर्रक्षिया कार्यक्रम सम्पन्न

पोखरा। आमा बसन्धरी गिरीको १३ औं सूत्रित दिवसको संन्दर्भमा 'प्रगतिशील संस्कारबाटे प्रगतिशीलहरू' विषयक अन्तर्रक्षिया कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ। साँस्कृतिक रूपान्तरण अभियान नेपाल पोखरा र सहदग

जेल बसाइका ती दिनहरू

■ गोपनाथ मरहटा ■

२०५९ साउन १९ गते दोश्रो छुट पुर्जी दिव्यो र बेलुका डोन्याउदै डोन्याउदै प्रहरी हिरासत पुऱ्याइयो । सत्ताको नाटक पनि बुझी नसक्नु छ । यतिवेला सेनाको हातमा शासन सत्ता छ त्यो भन्दा माथि बन्दुक छ । सत्ता नीति न्याय विवेकले चल्नु पर्ने हो तर यातिवेला बन्दुकले चलेको छ । हामी एघार जना साथिहरू हक्कडी पैद्धाएर हिरासत पुऱ्याइयो । अनौठो छ प्रहरी हिरासतको नियम । आफ्नो नियन्त्रणमा रहेको अधियुक्त वा अन्य कोहि नियन्त्रीत व्यक्तिले हिरासतमा खाना खाएपछी पैसा बुझाउ पुने हुँछ ।

हामी मध्ये केही साथिहरू चालीस भन्दा बढी दिन हिरासत बसेर जेल पुगेका छन् र प्रहरी मेसको हवलदार खाता बोकेर पैसा उठाउन जेलको ढोकामा धैर्योटी आएको छ । उसको खातामा मेरो पनि नाम चढेको छ । उअसले पटक पटक ताकेता गेरेपछी हाम्रा ज्वाइँ पर्ने एकजना हवलदारको आश्वासन पछि मलाई ताकेता गेरेको छैन ।

हामी २० गते दिनभर हिरासतमा कोरियाँ । बन्दी जीवन हिरासत भन्दा जेल अलि खुकुलो हुँच्छ । जेलमा शौचालय जान अनुमती लिनु पर्दैन । हिरासतमा त्यो सुविधा कहाँ पाउनु

साउन २१ गते हामी तेश्रो पटक कागार आएका छाँ । अब उहाँ दिन चर्याको पुनरावृती शुरू हुँच्छ ।

कागार यस्तो ठाउँ हो जहाँ जान सजितो र निकन गाहो । म त्यही सकससित जुधिरहेहु । २०५९/४/२१

२०५९ साउन - २५

गोरखा जिल्ला प्रशासन र एकीकृत सुरक्षा समितिको निर्णय अनुसार अब बुधवार कागारका बन्दिहरूले आफन्तसित दुई मिनेट भेट गर्न पाउने भन्ने सुचनाले आज दिनभर कागारको बाहिरी चौरामा आकार जनहरूको बाक्तो भिड लायो । लामो समयदेखी परिवार आफन्तबाट छुझिनु परेकोमा एउटा अन्यौल थियो । आज सहज त भयो तर महिला दिवी बहिनहरू आफ्ना मान्चे देख्ने बित्कै रुन चिन्चाउन थाले । परिवारलाई राजनीतिकरण गर्न नसकिएको परिणाम हो यो ।

यहाँ उसको रोए मेरो रोएन होइन हामी सबैका परिवार रोए । भिरवाट एकोहोरो हेराहेरमा कति साथिहरू आफ्ना जीवन साथिसित बोल्न सकेन । विचारमा हामी माओबादी भनिए पनि व्यवहारमा दृढ भएँ । आमालाई भेटन पाउने आसमा सबै आफन्तहरूले मिठा मिठा खानेकुरा बोकेर आए । एक प्रकारको पर्व नै भयो । भेटघाट

बन्द भए पछि हामी धेरै साथिको अनुहारको भाव फेरियो । सायद यो आफन्तसित छुझिनुको मर्म होला ।

यो संकटकालमा राजनीतिक रूपले सबैभन्दा खुराफाती ने क पा एमाले निर्दिष्टको छ । एकातिर प्रशासनसित मिलेर आस्थाका माओबादी शिक्षक व्यापारी र बुद्धिजिबिलाई सुराकी गर्न भ्याएका छन् भने अर्को तिर उनिहरूको घर परिवारलाई आत्मसमर्पण गरेर एमालेको सदस्यता लिन दबाव दिन थालेका छन् । यसको छनक आजको भेटमा केही महिलाहरूले सातीतको स्वरमा आफ्ना श्रीमानसित अनुरोध पनि गरे ।

हामी शिक्षक संगठनका कार्यकर्ता हाँ तर जेलभित्र असंगठित छाँ । भेटघाटको क्रम सकिएपछी सामुहिक समीक्षा गर्नु भन्ने भावनामा धेरै सहमत हुन सकेनौ । गाउँ क्षेत्र र नातेदारबिछ घरायसी सम्प्रयाका बुदा साटासाट गरियो र दिन गुज्रीयो २९ साउन २०५९ ।

२०५९ भद्रौ ४

कागारका कैदी बन्दी र थुनुवाका लागि प्रतीदिन ७५० ग्राम अरुवा चामल र दैनिक रुदस सिदा छुट्याइएको हुँच्छ । साथुरो भवनभित्र एउटा भान्सा चल्छ । भान्सा चलाउने जिम्मा दाइ नाइके भाइ नाइकेहरू छन् । सरकारी सिदाले दैनिक दातभात र महिलामा दुई छाक मासु दिने गरिन्थ्यो । दुई छाक मासु मध्ये १ गते खसी र १५ गते कुखुराको मासु दिने निर्णय गरेका थिए । गएको १ गते कुशे औंसी परेकोले

मासु खाने कुरा भएन । २ गतेको सद्गुरु ३ गते मासु ल्याउना तिजे दर पनि हुँच्छ भनेर ३ गते मेष नाइकेले बजारबाट मासु ल्याएछन । उता २ गते राती सिन्धुलिको भिमानमा माओबादी छापामारले प्रहरी चौकी रेड गरेछन । यो संयोगलाई जोडेर बजारमा काङ्गेस एमालेले हल्ला चलाए सिन्धुलिमा माओबादिले पुलिस मात्यो गोरखा जेलका माओबादिले मासु ल्याएर भोज खाए ।

यो हल्ला खरबारिको डडेलो भैं फैलाएर ठिगुरेस्वाँग सैनिक व्यारेकसम्म पुग्यो । दिउँसो ११ बजे एकहुल आर्मी जेलभित्र प्रवेश गरे । जेलको चौरामा उभाएर सुबेदारले आदेश दियो - आज मासु भात खाने जित बाहिर निस्की । साथिहरू लुरुलुर बाहिर निस्किए र लाइनमा उभाए । सैनिकहरू पागल जस्ता भए र मनलामी कुटीपट गर्न थाले । हरेक साथिको नाउँ सोचै निर्मम तरिकाले कुट्टने लछार्ने गरिरहे ।

संयोग के भयो भने मैले कृष्ण सेनको हत्याको खबरले म यासु नखाने टुक्रोमा पुगेर खबर सुनेदेखी मासु खाएको खिडन । शाकाहारी भएको कारणले म जोगाएँ । धेरै साथिहरूको जिउ भर निल डाम बस्ये ११ बजेदेखी ४०० बजेसम्म बन्दिहरूलाई निर्मम कुटेर आर्मिहरू व्यारेक फर्किए ।

दिउँसो ५ बजेपछी जेलको सबै ढोका बन्द भए । हामी थुनुवा सबै मौन रथ्याँ । कागार प्रशासन निराह भएर यो तमाशा हेरिरह्यो ।

कागार डायरी २०५९/५/४

वर्ष ७ अड्क ९

यो साताको कविता

फोहोर र राजनीति

■ बलराम तिमिल्सिना ■

राजनीतिमा फोहोर मिसिएको हो , फोहोरको राजनीति सुरु भएको हो , यो फोहोरले राजनीति गर्न थालेको हो ? मानिसहरू अचाम्पित छन् ।

जसरी फोहोरको थुप्रामा छन् फाटेका कपडा

बासी भात

बीयले भरिएका कण्डमहरू

प्लास्टिकका बोतल

र तरकारीका बोक्काहरू

जसरी ती मिलेर बसेका छन्

र मिलेर संक्रमण फैलाएका छन्

मिलेर सुन्दरता बिगारेका छन्

राजनीति पनि त्यस्तै भएको छ ।

राजनीतिमा पनि छ

हिटलरको राष्ट्रवाद

जो अहिले तन्त्रीरी पल्टेको छ

र, अज्ञात शत्रुको खोजीमा

तरवार बोकेर निस्केको छ ।

राजनीतिमा पनि

मार्क्स र एजेल्स

द्युहरिज्जसँग मस्केर बसेका छन्

लेनिन काउत्स्कीसँग

स्टालिन खस्त्वेवसँग

माओ तेज्ज स्याओपिज्जसँग

र पुष्टलाल पुष्टकमलसँग मस्केर बसेका छन्

अर्थात त्यस्तो दृश्य देरिखन्छ

हिटलरको राष्ट्रवाद

लेनिनको समाजवाद

माओको नौलो जनवाद

विपीको प्रजातान्त्रिक समाजवाद

अमेरिकाको अनुदार उदारवाद

र नियन्त्रित खुला बजार

सिजिन पिनको व्यापारिक समाजवाद

मोदीको हिन्दू अतिवाद

गान्धीको चर्खावादी शान्तिवाद

यी सबै मिसाएर एकै ठाउँमा

नेपाली समाजवादको आविष्कार गरिएको छ ।

राजनीतिमा

देखेपछि आफ्नो अब्बल भूमिका

फोहोरहरू स्वयम राजनीतिमा उत्रिएका छन्

सडकको दायाँ किनारको फोहोरलाई

वायाँ किनारको फोहोरले

दक्षिणपन्थीको आरोप लगाएको छ

नियमपत्ती जनाउदै त्यस्मा

दायाँ किनाराको फोहोरले

उग्रबादी घोषणा गरेको छ वायाँलाई

जुन फोहोर

सडकको मध्य भागमा छ

ऊ दोधारमा परेको छ

उसलाई मध्यपन्थीको आरोप छ ।

फोहोर र राजनीति

राजनीति र

